

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 01.10.2021 nr 10-2/211799/2106561

Esitasite küsimuse linnavolikogu liikme õigusest kuuluda sama omavalitsusüksuse osavallakogusse. Pidasite silmas Pärnu Linnavolikogu ja Audru osavallakogu. Tänan teid küsimuse eest.

Hetkel kehtiva [Audru osavalla põhimääruse](#) § 12 lõige 3 sätestab, et osavallakogu moodustamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest: 1) osavallakogusse kuuluvad osavalla territooriumilt volikogusse valitud isikud; 2) ülejäänud kohad osavallakogus jagatakse volikogudesse kandideerinud isikute vahel vastavalt rahvastikuregistri järgi osavalla territooriumi elanikelt saadud häälte arvule olenemata sellest, kas isik kandideeris volikogusse erakonna või valimisliidu nimekirjas või üksikkandidaadina.

Pärnu Linnavolikogu 17.07.2021 istungil võeti vastu määrus nr 8 „[Osavaldade põhimääruste muutmise](#)“. Selle määrusega muudeti mh [Audru osavalla põhimääruse](#) § 12 lõiget 3. Muudatuse kohaselt (mis jõustub eelseisvate volikogu valimise tulemuste väljakuulutamise päeval) lähtutakse Audru osavallakogu moodustamisel järgmistest põhimõtetest: 1) osavallakogusse kuuluvad valimistel kandideerinud isikud, kes ei osutunud valituks volikogusse, vastavalt saadud häälte arvule olenemata sellest, kas isik kandideeris volikogusse erakonna või valimisliidu nimekirjas või üksikkandidaadina; 2) kui võrdse häälte arvuga isikute suhtes tuleb otsustada, kes saab osavallakogu liikmeks, otsustatakse see liisu heitmise teel.

Leian, et Audru osavalla põhimääruse kõnealuse muudatuse punkt 1 on seadusega ja [Eesti Vabariigi põhiseadusega](#) (PS) kooskõlas.

[Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 57 lõike 2 punkti 1¹ kohaselt sätestatakse osavalla või linnaosa põhimääruses osavalla- või linnaosakogu elanike esinduskogu moodustamise kord ning osavalla- või linnaosakogu esimehe valimise kord.

Selle üle otsustamine, kas Pärnu Linnavolikogu liige saab alates 2021. a volikogu valimistulemuste väljakuulutamist kuuluda linna osavallakogusse, on volikogu ainupädevuses (KOKS § 22 lõike 1 punkt 11 koostoimes § 57 lõike 2 punktiga 1¹). Osavalla elanike esinduskoguna moodustatakse osavallas selle põhimäärusega osavallakogu, kelle liikmed valitakse demokraatlikkuse põhimõttel osavalla põhimääruses sätestatud korras (KOKS § 56 lõige 2).

Audru osavalla põhimääruse muudatus ei piira volikogu liikme mandaati õigusvastaselt. Seadus ei nõua, et volikogu liige peaks tingimata saama kuuluda osavallakogusse. Samuti ei eelista

Audru osavalla põhimääruse kõnealune säte ühtesid volikogu liikmeid teistele. Ka teiste Pärnu linna osavaldade (Tõstamaa ja Paikuse) põhimäärustes on analoogne säte. Niisiis on tegu Pärnu kõigis osavaldades kehtima hakkava üldise nõudega.

See, et Pärnu Linnavolikogusse kandideerijal tuleb (vähemalt eelseisvatel volikogu valimistel) arvestada tõsiasjaga, et ta ei saa pärast linnavolikogu liikmeks valimist tegutseda Pärnu linnas osavallakogu liikmena, ei riku tema kandideerimisõigust (PS § 156 lõige 1) linnavolikogu valimistel.

Osavallakogu ei ole seaduse (KOKS) mõttes volikogu komisjon. KOKS eristab selgelt ja läbivalt volikogu komisjone osavallakogudest ja linnaosakogudest. Volikogu liikme õigus kuuluda vähemalt ühte volikogu komisjoni (KOKS § 47 lõige 1³) ei kehti osavallakogu ega linnaosakogu suhtes. Audru osavalla põhimääruse § 12 lõiget 3 ei saa pidada demokraatiavastaseks normiks. Selle sättega on volikogu kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõigust (PS § 154 lõige 1) teostanud õiguspäraselt.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Vallo Olle 693 8445
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee